

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยหัวข้อเรื่องความสำเร็จในการจัดตั้งเครือข่ายปฏิรูปและพัฒนาชุมชนเชียงใหม่ ต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่ตำบลหนองหอย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ได้ทำการวิจัยศึกษาในพื้นที่ตำบลหนองหอย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งเครือข่ายต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดของภาคประชาชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลหนองหอย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

2. เพื่อศึกษาถึงความสำเร็จในการจัดตั้งเครือข่ายปฏิรูปและพัฒนาชุมชนเชียงใหม่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลหนองหอย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์คณะกรรมการเครือข่ายฯ ได้แก่ ประธานเครือข่ายฯ เற்றுณิก เลขานุการเครือข่าย กรรมการเครือข่าย และกลุ่มแกนนำในพื้นที่ ได้แก่ ประธานชุมชน แกนนำที่อยู่ในพื้นที่ตำบลหนองหอย และประธานอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน(อสม.) ได้แก่ชุมชน หนองหอย ชุมชนใจแก้ว ชุมชนเมืองสาครน้อย ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.)ชุมชนเมืองสาครน้อย และข้อมูลเอกสารการดำเนินงานของเครือข่ายฯ

4.1 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งเครือข่ายปฏิรูปและพัฒนาชุมชนเชียงใหม่ต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดของภาคประชาชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลหนองหอย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการเครือข่ายฯแกนนำชุมชนในพื้นที่ตำบลหนองหอย และข้อมูลเอกสารการดำเนินงานของเครือข่ายฯที่ผ่านมาพบว่าการทำงานของเครือข่ายฯที่เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มก่อตั้งเครือข่ายฯ มาจนถึงปัจจุบัน คือ

- การเมืองเข้ามาแทรกแซงส่งผลให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนหรือในพื้นที่ตำบลหนองหอย ถูกครอบงำจากอิทธิพลของนักการเมืองท้องถิ่นมีการแย่งมวลง หรือจะเป็นการกีดกันการเข้าร่วมกิจกรรมของประชาชนในพื้นที่ที่ทางเครือข่ายฯได้จัดขึ้น และกีดกันการทำงานของเครือข่ายฯ โดยเฉพาะหัวหน้าคณะที่อยู่ในพื้นที่ ในสถานะที่ทำหน้าที่เป็นแกนนำ

ในพื้นที่ที่ไม่สามารถที่จะทำงานในด้านอื่นๆอย่างเต็มที่โดยเฉพาะกิจกรรมหรือการทำงานด้านที่ ทำให้คะแนนเสียงหรือภาพลักษณ์ของนักการเมืองที่ตนเป็นหัวหน้าคะแนนอยู่นั้นเสื่อมเสีย ซึ่งจำเป็นต้องรับฟังคำสั่งจากนักการเมืองท้องถิ่นเหล่านั้นก่อนถึงจะสามารถทำงานได้อย่างเต็มที่บางกรณีแก่นำหรือผู้นำเหล่านั้นมีความจำเป็นต้องทำตามคำสั่งโดยไม่ได้คำนึงถึงประโยชน์ ของส่วนรวมที่ชุมชนจะได้รับเป็นหลัก กลุ่มปัจจัยเหล่านี้จะมองผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นหลัก ด้วยสาเหตุที่หากว่าชุมชนใดนั้นเกิดความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้จะส่งผลทำให้การชี้้นำจากหัวหน้าคะแนนหรือนักการเมืองท้องถิ่นนั้นไม่เป็นไปตามที่ต้องการ

- ปัญหาด้านเวลาในการทำงานที่กรรมการเครือข่ายฯและประชาชนในพื้นที่ที่ให้ความสนใจร่วมมือนั้นมักจะไม่ตรงกัน เนื่องจากภาระหน้าที่หลักที่ต้องค้ำค้ำมาหาทุกวันนี้ส่งผลทำให้กระบวนการทำงานของเครือข่ายฯเป็นไปไม่ได้เต็มรูปแบบและวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่ทางเครือข่ายได้จัดขึ้นมานั้นไม่สามารถจัดขึ้นได้ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้ และกลุ่มเป้าหมายที่ตั้งไว้ไม่สามารถที่จะจัดทำตามนั้นได้ส่งผลทำให้แผนที่ตั้งไว้ทั้งหมดต้องยุติลงเพื่อหรือปรับเวลา ให้ตรงกัน

4.2 ความสำเร็จในการจัดตั้งเครือข่ายปฏิรูปและพัฒนาชุมชนเชียงใหม่ ต่อการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลหนองหอย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาพบว่าสถานการณ์ปัญหาเสพติดที่ผ่านมาในพื้นที่ตำบลหนองหอยที่มีการแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่มีความหลากหลายและซับซ้อนในพื้นที่ชุมชนหนองหอยและพื้นที่ใกล้เคียง คือ ชุมชนใจแก้ว และชุมชนเมืองสาทรน้อย ชุมชนเหล่านี้มีสภาพพื้นที่เป็นชุมชนเมืองที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงมากมีความหลากหลายของชาติพันธุ์ที่เข้ามาอาศัยและดำรงชีวิตอยู่ในพื้นที่ทั้งรูปแบบที่เข้ามาโดยถูกต้องตามกฎหมายและเข้ามาในพื้นที่อย่างผิดกฎหมาย การควบคุมกำกับดูแลกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ที่มีความยากลำบากเนื่องจากส่วนใหญ่กลุ่มคนเหล่านี้เข้ามาในพื้นที่เป็นการชั่วคราวในลักษณะของคนงานก่อสร้างหรือลูกจ้างชั่วคราวที่เข้ามาใช้แรงงานในพื้นที่บุคคลเหล่านี้เป็นปัจจัยเสี่ยงที่จะนำไปสู่การแพร่ระบาดของยาเสพติดในรูปแบบการค้ายาเสพติดแบบรายย่อย จากความซับซ้อนของสภาพพื้นที่ยังคงเอื้อต่อการที่กลุ่มนักค้ารายใหญ่จากต่างพื้นที่เข้ามาอาศัยชุมชนเป็นแหล่งพักยาเสพติดเพื่อรอเวลาในการส่งลงไปยังพื้นที่เป้าหมายเป็นการยากในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะทำการสืบสวนเพื่อหาข้อมูลในเชิงลึกจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการสืบหาข้อมูลเพื่อทำการจับกุมบริบททางสังคมที่มีความหลากหลายเหล่านี้ต้องอาศัยหลายปัจจัยในการลดความเสี่ยงและจัดการ

ปัญหาสุขภาพจิตที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยเฉพาะความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ภายหลังที่มีนโยบายจากภาครัฐซึ่งมีการปราบปรามจากเจ้าหน้าที่รัฐอย่างเข้มข้นในช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมา แต่ปัญหาสุขภาพจิตยังคงมีอยู่ในพื้นที่อย่างหนาแน่นและไม่มีแนวโน้มที่จะเบาบางลงแต่อย่างใด อีกทั้งยังหวนกลับเข้ามาสู่ชุมชน โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ชุมชนตำบลหนองหอยสถานการณ์ด้านการป้องกันกลุ่มเสี่ยงการจับกุมคดียาเสพติดและการบำบัดฟื้นฟูข้างต้น พบว่ากลุ่มเด็กและเยาวชนทั่วไปและในสถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ยังทำให้สถานการณ์ยาเสพติดไม่ลดลง โดยมีพื้นที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด อาทิ สถานบันเทิง สถานบริการ หอพัก ที่พักเชิงพาณิชย์ ร้านเกมส์อินเทอร์เน็ต ฯลฯ ซึ่งกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ชุมชนเมืองทั่วไปจากการทำแผนเพื่อประเมินสถานการณ์แนวโน้มปัญหาสุขภาพจิตในปี 2555 - 2556 จังหวัดเชียงใหม่มีการตรวจตราควบคุมพื้นที่เสี่ยงรวม 4,335 ครั้ง พบการกระทำผิด 562 ราย ดำเนินคดีกับร้านเกมส์ อินเทอร์เน็ต 15 ราย ใช้มาตรการทางปกครองรวม 36 แห่ง โดยคาดว่าสถานการณ์ดังกล่าวจะเป็นสถานการณ์ต่อเนื่องในปี 2556 และยิ่งระยะเวลาผ่านไปนานเท่าใดยังมีแนวโน้มความรุนแรงที่มากขึ้น หากชุมชนไม่มีความเข้มแข็งจะเป็นการยากที่จะทำการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตได้ ซึ่งจะพึงพาการปราบปรามจากเจ้าหน้าที่รัฐที่ทำการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต แต่เพียงปลายเหตุอย่างเดียวก็หาได้ทำให้ปัญหาสุขภาพจิตที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชุมชนตำบลหนองหอยนั้นลดลง

ดังนั้นการใช้มาตรการชุมชนเฝ้าระวังป้องกันปัญหาสุขภาพจิตของแต่ละชุมชนคงไม่เพียงพอ เพราะหากชุมชนหนึ่งมีการใช้มาตรการที่เข้มแข็งหรือมีความพร้อมแล้วแต่ชุมชนแวดล้อมไม่เข้มแข็งหรือไม่สามารถปรับแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของชุมชน ปัญหาสุขภาพจิตหรือปัญหาต่างๆก็จะเกิดขึ้นมาแทนที่ทันที และในเวลาเดียวกันชุมชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงต้องลุกขึ้นมาต่อสู้ร่วมกัน แขนงนำที่อยู่ในพื้นที่ต้องมีความใส่ใจและมองเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของตนเอง โดยแนวทางที่สำคัญในพื้นที่ของแต่ละชุมชนจะต้องมีการทำงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและวางกรอบยุทธศาสตร์ การทำงานจัดทำให้เกิดกิจกรรมอย่างครอบคลุมกลุ่มคน (ประชาชน)ที่อยู่ในพื้นที่ชุมชนทุกคนต้องมองเห็นถึงความสำคัญในการปกป้องชุมชนให้หลุดพ้นจากปัญหาสุขภาพจิต ซึ่งทางเครือข่ายฯได้มีการกำหนดกรอบยุทธศาสตร์เพื่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของเครือข่ายฯ คือ

1. ยุทธศาสตร์การปลูกกระแสสังคม

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว เป็นการรณรงค์ภายใต้แนวคิดการสร้างกระแส โดยการจัดกิจกรรมหรือสร้างกระบวนการเพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของตนเองเกิดขวัญกำลังใจมีความเข้มแข็งของจิตใจที่จะร่วมแรงร่วมใจกันภายในชุมชน เพื่อช่วยกันต่อต้านและป้องกันผลลัคนันให้ยาเสพติดพ้นไปจากสังคม ซึ่งลักษณะจะเป็นการรวมพลังคนในชุมชนให้รู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์มีจิตใจที่เข้มแข็งไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ในด้านการทำแผนการแก้ไขปัญหาคารแพร่ระบาดของยาเสพติดที่มาของแนวคิดในการกำหนดแผนงานดังกล่าว คือ ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นผลมาจากปัญหาทางสังคม และปัญหาทางเศรษฐกิจของชุมชนตำบลหนองหอย กระบวนการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนเริ่มมาจากปัญหาการว่างงานของกลุ่มเป้าหมาย(กลุ่มเสี่ยง)บุคคลภายในและภายนอก (บริเวณใกล้เคียง)ชุมชนมีการเสพยาอยู่เป็นประจำ และเริ่มขยายตัวเป็นวงกว้างออกไป มีการขาย การเสพทั้งรายย่อยจนถึงนักค้ารายใหญ่ ซึ่งวัตถุประสงค์ในการปลูกกระแสสังคมในพื้นที่ชุมชน ตำบลหนองหอยจัดทำขึ้นเพื่อลดความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่เป้าหมาย ของเครือข่ายฯมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายคือการลดระดับความรุนแรงของปัญหาเสพติดใน ขนาดเดียวกันได้ทำการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มแกนนำเด็กเยาวชน และแกนนำชุมชนใน พื้นที่ตามกรอบยุทธศาสตร์การปลูกกระแสสังคมเครือข่ายฯได้ทำการกำหนดแนวทางดำเนินงาน แก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ของเครือข่ายฯ โดยกำหนดไว้เป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การคัดเลือกกำหนดกลุ่มเป้าหมาย เช่น กลุ่มเสี่ยง กลุ่มผู้เสพหรือใช้ยา กลุ่มผู้ติดยา กลุ่มผู้ติดยาเรื้อรัง เน้นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กเยาวชน

2. การเตรียมสื่อบุคคลพร้อมบูรณาการทั้งองค์กรศาสนา องค์กรชุมชน สถาบันการศึกษา รวมถึงหน่วยงานภาครัฐที่ให้การหนุนเสริมในด้านกระบวนการแก้ไขปัญหายาเสพติดเข้าไป กระตุ้นสร้างแนวคิดเพื่อเผยแพร่ความรู้สร้างความตระหนักถึงปัญหายาเสพติด และการดำเนิน กิจกรรมร่วมกับชุมชนแบบมีส่วนร่วมและแสวงหาแนวร่วม ภาคร่วม ทั้งองค์กรชุมชน ศาสนา สถาบันการศึกษาเพื่อขยายเครือข่ายชุมชนให้เกิดเป็นชุมชนแกนนำรุ่นใหม่ขึ้นมาในพื้นที่

3. การทบทวนและถอดบทเรียน หากได้เงินทุนหรือข้อมูลที่ครบถ้วนจึงทำการ ถอดบทเรียน และสรุปบทเรียนตามลำดับ

เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนตามกรอบยุทธศาสตร์ได้กำหนดไว้เครือข่ายได้จัดกิจกรรม ขึ้นมาเพื่อรองรับการทำงานด้านการป้องกันปัญหายาเสพติดในพื้นที่ให้เป็นไปตามแนวคิด โดยกำหนดแผนงานและกิจกรรม คือ

1. การสร้างสื่อความรู้สู่ชุมชน ลักษณะของกิจกรรมจะเป็นการประกวดการเขียนบทความ เรียงความ คำขวัญที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน ให้พ้นจากปัญหาเสพติด โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กเยาวชนในพื้นที่ตำบลหนองหอยและเด็กเยาวชนที่ให้ความสนใจและอยู่ต่างพื้นที่

2. การจัดค่ายพัฒนาผู้นำ แกนนำเยาวชน มุ่งเน้นในการพัฒนาทักษะความคิดด้านการป้องกันปัญหาเสพติด เสริมสร้างทักษะต่อบุคคลพัฒนาให้เกิดอาสาสมัครขึ้นภายในชุมชน

3. การให้ความรู้ข่าวสารแก่ผู้ประกอบการหอพักที่อยู่ในพื้นที่

4. การจัดเวทีเสวนาให้ความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชน โดยนำปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนมาเข้ากระบวนการเสวนาเพื่อทำให้เกิดแนวทางการจัดการปัญหาที่ตรงจุดมากที่สุด

2. ยุทธศาสตร์การรณรงค์ป้องกันยาเสพติด

ที่มาของแนวคิดดังกล่าวเครือข่ายได้มุ่งเน้นดำเนินงานป้องกันเป็นสำคัญ กลุ่มเป้าหมายในการสร้างกระบวนการแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 กลุ่มประชาชนทั่วไปมุ่งเน้นกลุ่มที่บริสุทธิ์ทั่วไปออกจากวงจรยาเสพติดโดยการสร้างแนวร่วมการต่อต้านยาเสพติด ผลักดันให้เกิดการสร้างแกนนำเครือข่ายรุ่นใหม่ขึ้นมาในพื้นที่และขยายแนวความคิดดังกล่าวออกไปเป็นกลุ่มที่ 2 กลุ่มเครือข่ายเยาวชนมุ่งเน้นดำเนินงานปรับเปลี่ยนความคิด และพฤติกรรมสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันกลุ่มผู้บริสุทธิ์ และกลุ่มเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด โดยมาตรการในการป้องกันนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจตลอดจนพัฒนาเจตคติของประชาชนทุกคนทุกกลุ่มให้ตระหนักถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติดและร่วมกันไม่ยุ่งเกี่ยวและต่อต้านยาเสพติดโดยขั้นตอน ดังนี้

1. การทำงานจะเริ่มปรับเจตคติกลุ่มเด็กเยาวชน กลุ่มเสี่ยงให้ตระหนักถึงภัยและปัญหาเสพติดผ่านกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อนกลุ่มแกนนำชุมชน และวิทยากรหรือสื่อต่างๆ ที่จะเข้ามาสอดแทรกในกิจกรรมที่เครือข่ายได้กำหนดขึ้นมาในพื้นที่

2. จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับผู้ประกอบการต่างๆ ที่เข้ามาทำธุรกิจอยู่ในพื้นที่ตำบลหนองหอย เช่น หอพัก สถานเริงรมย์ ร้านขายสุราหรือเบียร์ฯลฯ ที่มีปัจจัยส่งผลการแพร่ระบาดซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อหยุดยั้งเยาวชนกลุ่มเสี่ยงไม่ให้เข้าไปติดยาเสพติดสร้างจิตสำนึกและพลังประชาชนให้เขามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติด เชื่อมต่อจากแนวทางการทำงานด้านการปลูกกระแสสังคมให้ประชาชนให้ตระหนักถึงปัญหาและเขามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเครือข่ายฯ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการรณรงค์การป้องกันยาเสพติดในพื้นที่การทำงานของเครือข่ายฯ ด้วยวิธีการสร้างแนวร่วมการต่อต้านยาเสพติด (การประชาสัมพันธ์เชิงรุก)

การสร้างจิตสำนึก และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของกลุ่มเสี่ยง และการส่งเสริมปัจจัยเชิงบวกโดยกระบวนการส่งเสริมทางเลือกให้กลุ่มเป้าหมายได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ซึ่งเครือข่ายฯ ได้กำหนดกิจกรรมขึ้นมาภายใต้แนวคิดดังกล่าว และกำหนดกิจกรรมให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์ คือ

1. การผลักดันการรณรงค์การให้ความรู้แก่สถานประกอบการหอพักอย่างต่อเนื่อง
2. การจัดประกวดบ้านน่าอยู่ชุมชนสีขาว เป็นการรณรงค์ให้ชุมชนเกิดสภาวะการสร้างบ้านและปรับปรุงสภาพแวดล้อมของบ้านให้น่าอยู่และปราศจากยาเสพติด
3. การจัดการแข่งขันกีฬาพื้นบ้านด้านยาเสพติด โดยใช้กีฬาพื้นบ้านเป็นเครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวเพิ่มเวลาให้ครอบครัวมีกิจกรรมทำร่วมกัน และชุมชนให้เกิดความสามัคคีมากขึ้น
4. การจัดค่ายจัดยาเสพติดปลูกจิตสำนึกให้ชุมชน โดยนำตัวแทนแต่ละครอบครัวหรือผู้ที่ให้ความสนใจเข้าร่วมค่ายเพื่อพัฒนาทักษะความคิดให้เกิดจิตสำนึกในการรักษาและป้องกันชุมชนให้หลุดพ้นจากปัญหาเสพติด

กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ การเผยแพร่รูปเอกสาร การสร้างแกนนำการบรรยายฝึกอบรมสัมมนาแก่กลุ่มเป้าหมายทั้งในสถานศึกษา สถานประกอบการชุมชนรวมทั้งการจัดทำโครงการป้องกันต่างๆ สามารถต่อยอดการทำงานของเครือข่ายฯ โดยการปรับเป็นสื่อบุคคลที่สามารถช่วยถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวไปถ่ายทอดต่อครอบครัว หรือเพื่อนในโรงเรียน และรวมไปถึงการพัฒนาบุคลากรจนสามารถสร้างแกนนำเครือข่ายรุ่นใหม่ได้

3. ยุทธศาสตร์การบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพ

ปัญหาเสพติดถือเป็นปัญหาวิกฤติและปัญหาในระดับประเทศตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจังหวัดเชียงใหม่เป็นพื้นที่หนึ่งที่ประสบปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดเนื่องจากเป็นเมืองหลวงอีกเมืองของประเทศไทยที่กำลังมีการเจริญทางเศรษฐกิจสังคมอย่างรวดเร็วเกิดความหนาแน่นของประชากรเป็นเส้นทางลักลอบนำเข้า แหล่งจำหน่ายแหล่งพักยาเสพติด เพื่อส่งออกต่างประเทศและกระจายไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของประเทศส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาต่อสังคม ทั้งอาชญากรรม ปัญหาการศึกษา ปัญหาสังคมฯลฯ ดังนั้นงานยุทธศาสตร์ด้านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติด/ผู้เสพยาเสพติดเป็นสิ่งที่สำคัญคือ การมุ่งเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหที่ตัวคนเป็นหลักทั้งในด้านความต้องการของผู้ซื้อและผู้ขายยาเสพติดด้วยการลดโอกาสของการติด การเสพ การทดลองใช้ยาหรือสัมผัสกับยาเสพติด

รวมทั้งลดความต้องการในการใช้ยา ประกอบการสอดแทรกการเพิ่มโอกาสในการดำรงชีพที่ถูกทาง ซึ่งวิธีที่จะช่วยกลุ่มคนเหล่านั้นในการเลิกใช้ยาหรือป้องกันการหวนกลับเข้าสู่วงจรได้นั้นคือการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติด/ผู้เสพยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้ผู้ติดยาเสพติดเป็นผู้ป่วย ซึ่งมีกระบวนการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดในปัจจุบัน 3 ระบบ ดังนี้

ระบบต้องโทษ เป็นการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดที่ได้กระทำความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติดและถูกคุมขังซึ่งต้องได้รับการรักษาพยาบาลภายใต้ข้อบังคับของกฎหมาย โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนด้วยระบบนี้ยังคงมีปัญหาอยู่คือสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาและเพิ่มศักยภาพในการบำบัดฟื้นฟูฯ จึงได้มีการจัดตั้งระบบบังคับบำบัดขึ้น

ระบบบังคับบำบัด เป็นการให้ผู้ติดยาเสพติด เข้ารับการบำบัดรักษาในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ผู้ติดยาเสพติดที่ถูกจับในฐานะผู้เสพยาจะถูกจับกุมและนำเข้าระบบบังคับบำบัดหากผู้เข้ารับการบำบัดมีผลการบำบัดรักษาเป็นที่น่าพอใจจะถูกปล่อยโดยไม่ดำเนินคดีปัจจุบันมีสถานที่ควบคุมตัวเพื่อการตรวจพิสูจน์ในระบบบังคับบำบัดภายใต้การดูแลของกรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเพื่อใช้เป็นสถานที่ประเมินความสำเร็จในการบำบัดผู้เสพยาเสพติด

ระบบสมัครใจ เป็นระบบที่เปิดโอกาสให้ผู้เสพยาหรือผู้ติดยาเสพติดที่ต้องการ เลิกยาเสพติดโดยสมัครใจมีโอกาสเลือกที่จะเข้ารับการบำบัดรักษาโดยไม่จำเป็นต้องรอให้ถูกดำเนินคดีมาก่อนและไม่มีกรอบของกฎหมายเป็นตัวบังคับขึ้นอยู่กับตัวผู้เสพเอง โดยมีสหวิชาชีพให้การดูแลและไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ในการบำบัดรักษารวมทั้งครอบครัวและชุมชนก็สามารถมีส่วนร่วมชักชวนให้ผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาและดูแลอย่างต่อเนื่องได้โดยสามารถเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนตามขั้นตอนต่างๆ ทั้งแบบผู้ป่วยนอก และผู้ป่วยในและเป็นทางกิจกรรมทางเลือกที่หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนเข้ามาสนับสนุนการทำงานของเครือข่ายในด้านของการควบคุมกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่ให้มีจำนวนที่ลดลง

จากสภาพปัญหาการเสพและการติดยาเสพติด โดยทั่วไปในพื้นที่สามารถจำแนกกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน คือ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มผู้เสพหรือใช้ยา กลุ่มผู้ติดยาและกลุ่มผู้ติดยาเรื้อรัง ตัวผู้เสพจากแนวคิดการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพได้วางหลักขึ้นมาเพื่อการลดปัญหาเสพติดยาโดยการสร้างแรงจูงใจหรือบังคับให้ผู้ติดยาเข้ารับการบำบัดรักษา ลดจำนวนผู้เสพผู้ติดยาในพื้นที่ชุมชน/หมู่บ้าน ไม่ให้มีผู้เสพผู้ติดยาใหม่ (ป้องกันการเกิดซ้ำ) ทั้งยังเป็นการตัดวงจรปัญหาการตัดกระแสการใช้ยาเสพติดไม่ให้ขยายตัวในพื้นที่โดยมีกลุ่มเป้าหมายในการทำงาน คือชุมชน

และครอบครัว และเครือข่ายฯ ได้กำหนดแนวทางการบำบัดรักษา พื้นฟูผู้เสพผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ เป้าหมายของเครือข่ายฯ เริ่มจากการค้นหากลุ่มเสี่ยง กลุ่มผู้เสพหรือผู้ขายกลุ่มผู้ติด กลุ่มผู้ติดยา เรื้อรัง โดยแกนนำชุมชน แกนนำเด็กและเยาวชน แกนนำเครือข่ายสามเณรและประชาชนในชุมชน/ หมู่บ้าน และติดตามช่วยเหลือและให้กำลังใจแล้วจัดทำข้อมูล จำแนกกลุ่มเสี่ยง กลุ่มผู้เสพหรือผู้ขาย กลุ่มผู้ติดยา และกลุ่มผู้ติดยาเรื้อรัง และสร้างแรงจูงใจ หรือบังคับให้ผู้ติดยาเข้ารับการบำบัดรักษา เมื่อได้ข้อมูลจึงนำมาทำเป็นแผนการสนับสนุนผ่านกิจกรรม ซึ่งจากแนวความคิดดังกล่าวเครือข่ายฯ ได้วางหลักในการดำเนินงานในพื้นที่โดยจัดกิจกรรมขึ้นมาให้สอดคล้องกับนโยบายด้านการบำบัด ของรัฐบาล

1. กิจกรรมธรรมสัจจะ โดยนำกระบวนการทางศาสนาเข้ามาบำบัดฟื้นฟู กลุ่มเสี่ยง กลุ่มผู้เสพ ที่มีความต้องการจะเลิกใช้ยาเสพติด หรือป้องกันไม่ให้กลุ่มเสี่ยงเข้าไปอยู่ในวงจรของยาเสพติด ซึ่งกลุ่มเป้าหมายจะอยู่ในพื้นที่การทำงานเครือข่ายฯ และบุคคลที่มีความประสงค์จะเข้าร่วม กิจกรรม

2. กิจกรรมดนตรีบำบัด (ดนตรีสากล) กลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมกิจกรรมจะเป็นกลุ่ม เด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงเป็นส่วนใหญ่ที่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเครือข่ายฯ ได้กำหนด วัตถุประสงค์ไว้โดยเน้นกลุ่มเด็กเยาวชนที่เคยหลงผิดเข้าไปสู่วงจรยาเสพติด สร้างพื้นที่โอกาส ในการแสดงออกทางสังคมให้กับกลุ่มเป้าหมายเหล่านั้น ตลอดจนสอดแทรกความรู้และทัศนคติเชิง บวกในการดำรงชีวิตผ่านสื่อดนตรีและกระบวนการของการใช้ชีวิตร่วมกันของกลุ่มเป้าหมาย จนสามารถพัฒนาให้มีแรงจูงใจและเกิดประสิทธิภาพในการดำรงชีวิตในสังคมที่ดีขึ้นจาก การใช้ดนตรีบำบัด

อย่างไรก็ตามเพื่อให้การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดประสบความสำเร็จมากที่สุด จึงมุ่งเน้นการบำบัดรักษาระบบสมัครใจ เพราะหากผู้เข้ารับการบำบัดรักษาฯ มีความพร้อมทางด้านจิตใจและร่างกายแล้วจะเป็นการง่ายต่อการบำบัดรักษาและฟื้นฟูให้หายขาด จากอาการติดยาไม่ว่าจะเป็นการบำบัดรูปแบบไหน เพื่อที่จะได้เป็นอีกทางในการลดปัญหาเสพ ติด และเป็นสถานที่ที่เปิดโอกาสให้ผู้ติดยาเสพติดได้รับการดูแลฟื้นฟูสมรรถภาพแบบครบวงจร รวมทั้งการปรับทัศนคติในเชิงบวกต่อสังคมและฝึกทักษะความรู้อาชีพเบื้องต้นเพื่อเป็นการเตรียม ความพร้อมให้สมาชิกสามารถกลับไปดำเนินชีวิตในสังคมตามปกติ

4. ยุทธศาสตร์การป้องปรามยาเสพติด

ที่มาของแนวคิดดังกล่าวมาจากการใช้หลักของการซื้อขายทั่วไป คือ “เมื่อมีสินค้า ต้องมี คนซื้อ” และมีผลประโยชน์เข้ามามีส่วนร่วมปัญหาเสพติดยาเสพติดจึงถูกนำมาปรับใช้กับแนวคิด การทำงานของเครือข่ายฯ การป้องปรามตามความหมายของการปราม คือ การขอร้องให้ยุติ บทบาท

ของผู้ค้าให้กลับใจมาประกอบอาชีพที่สุจริตโดยในพื้นที่ตำบลหนองหอยได้วางแผนการทำงานเพื่อ
ป้องปราม การติด การเสพ โดยสร้างเครือข่ายคนดีทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติดและอิทธิพลใน
ชุมชนมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึก และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลุ่มวัยรุ่นให้รู้จักการเจ็บแสบปลุก
กระแสสังคมให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าให้ตระหนักถึงปัญหาและเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไข
ปัญหาโดยการสอดส่องดูแลครอบครัวตนเอง และเพื่อนบ้าน ซึ่งเครือข่ายฯได้กำหนดแนวทางการ
ป้องปรามยาเสพติดในพื้นที่เป้าหมายโดยจัดทำเป็นขั้นตอนการทำงานเริ่มจากการศึกษา /วิเคราะห์
ปัญหาการเสพ และการติดยา ผู้เสพ ผู้ติดยา ครอบครัวของผู้เสพ สภาพแวดล้อม วัด บ้าน โรงเรียน
และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปจัดทำกระบวนการ จัดทีม “สื่อบุคคลต้านภัยยาเสพติด” และ
จัดชุด “เกาะติดสถานการณ์” (เดินเวรยามในพื้นที่) ตามจุดต่างๆ เช่น ร้านเกมส์ หอพัก สถานเริงรมย์
ฯลฯ โดยทำการรายงานให้กับคณะทำงาน คณะกรรมการเครือข่ายฯทุกระยะ เพื่อหาทางป้องกัน
บรรเทา ป้องปรามในโอกาสต่อไป

การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลหนองหอย
ทางเครือข่ายฯได้ทำงานภายใต้แผนงานและยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้โดยมีปัจจัยชี้วัดถึง
ความสำเร็จตามแผนเพื่อเอาชนะปัญหายาเสพติดเครือข่ายฯ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยกำหนดภารกิจร่วมให้แก่ทุกชุมชน
หมู่บ้าน และวัด ในพื้นที่ของเครือข่ายฯให้ถือว่าการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นภารกิจ
สำคัญ และเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกัน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมกันแก้ไขปัญหา
ให้บรรลุผลสำเร็จ

2. ยึดพื้นที่ของเครือข่ายฯเป็นหลัก โดยเน้นการแก้ไขปัญหายาให้สอดคล้องและเหมาะสม
กับสถานการณ์ และใช้กลไกของพื้นที่ และเครือข่ายฯ ควบคุมและแก้ไขปัญหายาด้วยตนเอง
และอย่างมั่นคงยั่งยืน

3. เป็นเอกภาพของการบริหารจัดการ เน้นการทำงานที่มีความเป็นเอกภาพในหลายด้าน
โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างเอกภาพทั้งในแนวความคิด การบริหารจัดการ การปฏิบัติระบบ
การสนับสนุน ระบบการให้ทุนให้โทษ ตลอดจนจนถึงการติดตามและประเมินผล

ผลการดำเนินงานของเครือข่ายฯตามกรอบแผนยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้โดยได้
กำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการ
จัดการปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้น ซึ่งสามารถจำแนกและสรุปผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์
ได้ ดังนี้

ผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การปลุกกระแสสังคมจากการจัดกิจกรรมที่ได้จัดขึ้นในพื้นที่ซึ่งมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน คือสามารถลดระดับความรุนแรงการแพร่ระบาดของปัญหายาเสพติดที่เข้ามาในพื้นที่ ในขณะที่เดียวกันได้ทำการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้กลุ่มแกนนำเด็กเยาวชน และแกนนำชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เครือข่ายฯ ได้จัดขึ้นและผลของความสำเร็จในการพัฒนาการดำเนินงานของเครือข่ายฯ ที่สำคัญคือมีการเสริมสร้างข้อมูลในด้านการพัฒนาทักษะแนวคิดของประชาชนในพื้นที่จากการถอดบทเรียนของกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นมานำมาเพื่อนำต้นตุนเหล่านั้นมาต่อยอดในการจัดการปัญหาในพื้นที่ได้อย่างตรงจุดต่อไป

ผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การรณรงค์ป้องกันยาเสพติดจากการจัดกิจกรรมที่ได้จัดขึ้นในพื้นที่ซึ่งมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนแล้วพัฒนาเจตคติของประชาชนทุกคนทุกกลุ่มที่ได้กำหนดขึ้นนั้นให้ตระหนักถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด พัฒนาจนไปถึงการสร้างแนวร่วมให้มีการต่อต้านยาเสพติดในพื้นที่อย่างถาวร และสิ่งที่บ่งบอกถึงความสำเร็จของการดำเนินงานตามกรอบยุทธศาสตร์ดังกล่าวมากที่สุด คือสามารถทำการต่อยอดเจตนารมณ์ของแต่ละกิจกรรมนั้นคือการถ่ายทอดทัศนคติและแนวความคิดของการต่อต้านยาเสพติดสู่ครอบครัวกลุ่มเพื่อน ในโรงเรียนหรือคนในชุมชนที่อาศัยอยู่ร่วมกัน

ผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพเป็นการกำหนดให้มีการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ตัวบุคคลเป็นหลักด้วยวิธีการลดโอกาสของการติด การเสพ และการทดลองใช้ยาเสพติด กลุ่มเป้าหมายจะเป็นกลุ่มของครอบครัว กลุ่มเสี่ยง กลุ่มผู้เสพหรือผู้ใช้น้ำรวมไปถึงกรรมการเครือข่าย แกนนำเด็กและเยาวชนในพื้นที่ จากกิจกรรมที่จัดขึ้นภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ดังกล่าวนี้ ถือเป็นยุทธศาสตร์หลักที่กำหนดความสำเร็จของการดำเนินงานของเครือข่าย เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่สามารถเข้าถึงตัวบุคคลและสภาพจิตใจของกลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุด โดยในพื้นที่การดำเนินงานนั้นจึงมุ่งเน้นการบำบัดรักษาในระบบสมัครใจมากที่สุดเพราะด้วยความพร้อมทางจิตใจและร่างกายแล้วจะทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมประสบความสำเร็จสูงสุดในการบำบัดรักษา ทั้งนี้รูปแบบการบำบัดฟื้นฟูระบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นระบบต้องโทษ หรือบังคับบำบัด ยังคงมีบทบาทสำคัญในการทำงานของเครือข่ายฯ จนนำไปสู่การลดจำนวนผู้เสพในพื้นที่ให้หมดไปได้ในปัจจุบัน

ผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การป้องปรามยาเสพติดเครือข่ายได้มีสร้างแนวร่วม โดยมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลุ่มวัยรุ่นและประชาชนทั่วไปในพื้นที่ให้รู้จักการแจ้งเบาะแสข้อมูล และตระหนักถึงปัญหาจนนำไปสู่การเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยวิธีการสอดส่องดูแลครอบครัวตนเอง และเพื่อนบ้านจากห้วงระยะเวลาการดำเนินการของเครือข่ายฯ ที่ผ่านมามีความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นเป็นอย่างมากในด้านของ

การมีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนบ้าน เป็นหูเป็นตา ระหว่างคนในชุมชนสามารถสอดส่องดูแลพฤติกรรมของกลุ่มคนต่างถิ่นที่เข้ามาอาศัยและแฝงตัว อยู่ในพื้นที่ว่ามีกรเข้ามาในพื้นที่ชุมชนเพื่อกระทำการผิดกฎหมายหรือไม่จนนำไปสู่การพัฒนาถึง การเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพเสพติดที่จะเกิดขึ้นอย่างเข้มแข็งในพื้นที่และต่อยอดขยายผลในด้านของการ สนับสนุนข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในการปราบปรามภายในพื้นที่ต่อไป

จากการดำเนินงานในพื้นที่ตำบลหนองหอย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2542 – ปัจจุบัน เครือข่ายฯ ประกอบไปด้วยแกนนำหลายคนที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาสุขภาพ โดยคณะกรรมการเครือข่ายฯต้องจัดเวทีประชุมเพื่อหารือเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพเสพติดกำลัง ระบาดตลอดจนการประสานงานกับภาครัฐและเอกชน และผู้มีความรู้ในพื้นที่ของการทำงาน เครือข่ายฯมาช่วยกันแก้ไขปัญหาสุขภาพเสพติดให้ลดลงซึ่งนับตั้งแต่การก่อตั้งเครือข่ายได้มีการ ประสานงานความร่วมมือในการดำเนินงานกับหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนเพื่อพัฒนาการ ดำเนินงานให้เป็นไปตามกรอบแผนยุทธศาสตร์ที่ทางเครือข่ายได้กำหนดไว้ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายฯ

ตารางหน่วยงานที่ประสานความร่วมมือการทำงานกับเครือข่ายฯ			
ลำดับ	องค์กร/หน่วยงาน	ระยะเวลา ความร่วมมือ (พ.ศ.)	ลักษณะความร่วมมือ
1.	สำนักงาน ป.ป.ส. ภาคเหนือ (ปปส. ภาค 5)	2542 - ปัจจุบัน	สัมมนา / ขอวิทยากร/ แจ้ง เบาะแส
2.	ตำรวจภูธรภาค 5	2543 - ปัจจุบัน	แจ้งเบาะแส
3.	โรงพยาบาลเทศบาลนครเชียงใหม่	2542 - ปัจจุบัน	ตรวจสอบเสพติด / ตรวจ สุขภาพ
4.	ศูนย์บำบัดยาเสพติดภาคเหนือ	2542 - ปัจจุบัน	นำสมาชิกไปบำบัด
5.	สนง. ประชาสงเคราะห์ จ.เชียงใหม่	2542 - ปัจจุบัน	ขอความช่วยเหลือ ครอบครัวเดือดร้อน
6.	สถานีตำรวจภูธรแม่ปิง	2542 - ปัจจุบัน	ขอวิทยากรบรรยาย / แจ้ง เบาะแส
7.	สาธารณสุขจังหวัด	2542 - ปัจจุบัน	ขอวิทยากรบรรยาย / ตรวจ สุขภาพ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ตารางหน่วยงานที่ประสานความร่วมมือการทำงานกับเครือข่ายฯ			
ลำดับ	องค์กร/หน่วยงาน	ระยะเวลา ความร่วมมือ (พ.ศ.)	ลักษณะความร่วมมือ
8.	ประชาคมชุมชน	2542 - 2545	กิจกรรมรณรงค์ด้านยาเสพติด
9.	สถาบันการศึกษา	2542 - 2548	บรรยาย/อบรม/สัมมนา/ ส่งเสริมอาชีพ
10.	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและ ประสานงานเยาวชนแห่งชาติ	2542 - 2545	ขอรับเงินอุดหนุนกิจกรรม เยาวชน เพื่อส่งเสริมและ พัฒนาเยาวชน
11.	เครือข่ายเฝ้าระวังปัญหาเด็กและ เยาวชนเชียงใหม่	2542 - ปัจจุบัน	ขอวิทยากร อบรม/เข้าค่าย ฝึกทักษะชีวิต
12.	ชมรมส่งเสริมการศึกษาและ เอกลักษณ์ไทย	2544 - 2549	ขอวิทยากรจัดค่ายธรรมะ ส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่
13	พื้นที่เครือข่ายฯ	2545 - ปัจจุบัน	สร้างกระแสสังคมเพื่อให้ ตระหนักต่อการสร้าง จิตสำนึก ในการรณรงค์ ป้องกัน การแพร่ระบาดของ ยาเสพติด
14	เครือข่ายปฏิรูปและพัฒนาชุมชน เชียงใหม่	2545 - ปัจจุบัน	การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้กับกลุ่มภายในประเทศ และต่างประเทศในการดู งานและแลกเปลี่ยน ด้านยา เสพติด
15	สถาบันการศึกษาในพื้นที่	2548 - ปัจจุบัน	พัฒนาองค์ความรู้ด้านสาร เสพติด
16	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	2546 - ปัจจุบัน	จัดส่งกลุ่มเป้าหมายเรียน หนังสือ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ตารางหน่วยงานที่ประสานความร่วมมือการทำงานกับเครือข่ายฯ			
ลำดับ	องค์กร/หน่วยงาน	ระยะเวลา ความร่วมมือ (พ.ศ.)	ลักษณะความร่วมมือ
17	เทศบาลนครเชียงใหม่(กองสวัสดิการสังคม)	2547 - ปัจจุบัน	จัดอบรมส่งเสริมความความเป็นไท เพื่อห่างไกลจากสารเสพติด
18	เครือข่ายข่วงพัฒนา	2547 - ปัจจุบัน	เข้าร่วมกิจกรรม
19	กระทรวงพัฒนาสังคม	2547 - ปัจจุบัน	ทุนการศึกษาเด็กและเยาวชน
20	กลุ่มเพื่อนเชียงใหม่ฮีโรซิม่า	2549 - 2550	ทุนการศึกษาเด็กและเยาวชน เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย สอนเสริมภาษาญี่ปุ่น
21	มูลนิธิพัฒนางานผู้สูงอายุระหว่างประเทศ	2548 - 2550	ให้ความรู้เรื่องการดูแลผู้สูงอายุ เยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ ให้ทุนฝึกอาชีพ
22	เทศบาลนครเชียงใหม่	2550 - ปัจจุบัน	ประสานงานขอความร่วมมือด้าน อุปกรณ์ โสตทัศนอุปกรณ์ ในการจัดกิจกรรมด้านยาเสพติด
			ประสานวิทยากรการอบรม
23	ตำรวจภูธรภาค 5	2550 - ปัจจุบัน	ประสาน แจ้างเบาะแส
24	ชมรมเสียงเด็กพลั้งเด็ก	2550 - ปัจจุบัน	วิทยากรความร่วมมือ จัดกิจกรรม
25	ศูนย์ปฏิบัติธรรมตำบลหนองหอย	2550 - ปัจจุบัน	ประสาน ขอใช้สถานที่จัดกิจกรรม

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ตารางหน่วยงานที่ประสานความร่วมมือการทำงานกับเครือข่ายฯ			
ลำดับ	องค์กร/หน่วยงาน	ระยะเวลา ความร่วมมือ (พ.ศ.)	ลักษณะความร่วมมือ
26	วายเอ็มซีเอ เสาหิน	2550 -ปัจจุบัน	ประสาน ขอใช้สถานที่จัด กิจกรรม

คณะกรรมการเครือข่ายฯ มีความพยายามแก้ไขจุดอ่อนในการทำงานของเครือข่ายฯ อยู่ตลอดเวลาทำให้เครือข่ายมีความเข้มแข็งมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง สามารถยื่นหยัดแก้ไขสถานการณ์ปัญหาไม่เฉพาะปัญหาสาเหตุเพียงเท่านั้นแต่รวมไปถึงปัญหาสังคมต่างๆที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชุมชน เนื่องจากแต่เดิมปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ยังคงไม่ได้มีการแก้ไขอย่างจริงจังและเกิดผลอย่างใด อย่างหนึ่งนั่นคือเรื่องการแทรกแซงจากทางการเมืองในระดับท้องถิ่น ซึ่งนักการเมืองระดับท้องถิ่นเข้ามาแทรกแซงกระบวนการการทำงานของเครือข่ายฯและสร้างความกดดันให้แก่กรรมการเครือข่ายฯ ส่งผลทำให้แต่ละชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ของตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ เกิดความแตกแยกแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มโดยฝ่ายหนึ่งพยายามที่จะทำการพัฒนาช่วยสร้างชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งแต่อีกฝ่ายหนึ่งกลับต่อต้านขัดขวางกระบวนการทำงานของชุมชน ซึ่งเป็นปัญหาหลักที่เกิดขึ้นทุกสภาพสังคมภายใต้แรงขับเคลื่อนของสถานการณ์ทางการเมืองในระดับท้องถิ่นปัญหาการแทรกแซงการดำเนินงานในพื้นที่จากฝ่ายการเมืองสาเหตุหลักเกิดมาจากการแย่งชิงกลุ่มคนหรือฐานคะแนนเสียงที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โดยผ่านกระบวนการสร้างความขัดแย้งทางความคิดให้เกิดกลุ่มบุคคลออกเป็นสองกลุ่ม หรือมากกว่านั้น โดยใช้การเมืองระดับประเทศหรือการแบ่งกลุ่มสีสัญลักษณ์ทางการเมืองมาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการแทรกแซงการทำงานของเครือข่ายฯส่งผลการเชื่อมโยงปัญหาที่จะต้องอาศัยการระดมพลจากทุกภาคส่วนที่อยู่ในพื้นที่ช่วงปี พ.ศ.2554-2555 ที่ผ่านมาเป็นไปอย่างยากลำบาก ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของเครือข่ายฯอีกหนึ่งปัจจัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่คือกลุ่มคนที่ยังคงนิ่งเฉยต่อการมีส่วนร่วมในช่วง 2-3 ปี ที่ผ่านมาเครือข่ายฯได้พยายามผลักดันรูปแบบการบริหารการทำงานของเครือข่ายฯที่เป็นการบูรณาการเพื่อการพัฒนาโดยการผนึกกำลังของส่วนภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่แต่ยังคงพบกับปัญหาที่ซ้ำซาก อาทิ การไม่ให้ความสำคัญของปัญหาสาเหตุที่เกิดขึ้นในพื้นที่เพียงเพราะตนเองไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากปัญหาเหล่านั้นการมีจิตสาธารณะที่จะอุทิศเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่ทางเครือข่ายฯหรือหน่วยงานในพื้นที่ได้จัดขึ้นมองเรื่องของผลประโยชน์ที่จะได้รับเป็นหลัก ซึ่งหากไม่

มีค่าตอบแทนในการทำงานประชาชนบางกลุ่มที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ก็จะไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน พฤติกรรมของคนในพื้นที่เหล่านี้ถือเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานของเครือข่ายฯ เป็นอย่างมากและส่งผลทำให้การทำงานในชุมชนเกิดความติดขัดไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จากพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่พบว่าในพื้นที่ตำบลหนองหอย ประชาชนมีการให้ความร่วมมือในการทำงานของเครือข่ายฯ เป็นระดับการมีส่วนร่วมดังนี้

1. ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมจากการให้ข้อมูลเป็นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารซึ่งเป็นการสื่อสารทางเดียวประชาชนจะสะท้อนปัญหาออกเฉพาะแต่เพียงปัญหาที่ตนเองได้รับหรืออาจจะได้รับเท่านั้นเป็นส่วนน้อยมากที่ประชาชนจะเล็งเห็นถึงความสำคัญในด้านนี้ การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้เป็นการเริ่มต้นกระบวนการของทุกอย่างเพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการอื่นๆ ต่อไป

2. ระดับการมีส่วนร่วมโดยการปรึกษาหารือ เป็นการรับฟังความคิดเห็นโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่แสดงความคิดเห็นบอกข้อปัญหา และข้อเสนอแนะต่างๆกับเครือข่ายฯ ถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่จะนำไปสู่การวางแผนงานในพื้นที่เพราะหากประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในส่วนนี้การดำเนินงานในขั้นตอนต่อไปในส่วนของจัดทำแผนงานกิจกรรมก็จะไม่เกิดขึ้น ซึ่งในพื้นที่ดำเนินงานประชาชนให้ความร่วมมือกับเครือข่ายฯ ในระดับนี้มากที่สุด เพราะไม่จำเป็นจะต้องใช้ต้นทุนทางความคิดมากเหมือนกันระดับการมีส่วนร่วมจากการให้ข้อมูลข้างต้น

3. ระดับการมีส่วนร่วมโดยการเข้ามาเกี่ยวข้องเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการกำหนดนโยบาย การวางแผนงาน/โครงการ การมีส่วนร่วมในระดับนี้อาจดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วมพบว่าประชาชนในพื้นที่ยังคงให้ความร่วมมือน้อยมาก

จากสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่การดำเนินงานของเครือข่ายฯ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการแทรกแซงการทำงานของเครือข่ายฯ จากปัญหาการเมืองระดับท้องถิ่นหรือเรื่องของการให้ความร่วมมือของประชาชนในชุมชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทางเครือข่ายฯ ได้จัดขึ้นมาในพื้นที่เครือข่ายฯ ได้ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ได้กำหนดไว้โดยปรับให้เข้ากับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการนำองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนที่มีความน่าเชื่อถือ เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 5 กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ มาเป็นองค์กรหนุนเสริมการทำงานผ่านการสนับสนุนด้วยวิธีการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณด้านบุคลากร ด้านสถานที่ตามแผนยุทธศาสตร์ของเครือข่ายฯ ทั้ง 4 ข้อ ตามที่เครือข่ายฯ ได้กำหนดไว้สามารถนำกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดประกวดบ้านน่าอยู่ชุมชนสีขาว เป็นการรณรงค์ให้ชุมชนเกิดสภาวะการสร้างบ้านและปรับปรุงสภาพแวดล้อมของบ้านให้น่าอยู่และปราศจากยาเสพติด หรือจะเป็นกิจกรรมการจัดค่าย

ขจัดยาเสพติดปลูกจิตสำนึกให้ชุมชน การสร้างแกนนำทั้งเครือข่ายฯ และแกนนำในพื้นที่ผ่านกิจกรรมการจัดค่ายพัฒนาผู้นำจนสามารถพัฒนาและเสริมสร้างแกนนำแนวสองขึ้นมาเพื่อรองรับการทำงานของเครือข่ายฯ ในอนาคตต่อไปได้อย่างสมบูรณ์ โดยนำตัวแทนแต่ละครอบครัวหรือผู้ที่ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะความคิดให้เกิดจิตสำนึกในการรักษาและป้องกันชุมชนให้หลุดพ้นจากปัญหายาเสพติดประกอบกับการสร้างกระแสผ่านสื่อต่างๆ โดยการถ่ายทอดให้ครอบครัวแกนนำที่อยู่ในพื้นที่เหล่านั้นตระหนักถึงปัญหาและพร้อมจะช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่อยู่ในพื้นที่ตำบลหนองหอยอย่างยั่งยืน การปรับวิธีการดังกล่าวเพื่อปรับเป็นกิจกรรมสามารถช่วยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับเครือข่ายฯ ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ที่เข้ามาให้การสนับสนุนนั้นต่างให้ความช่วยเหลือครอบคลุมทุกด้าน สร้างความน่าเชื่อถือให้แก่เครือข่ายฯ รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นในการทำงานของคณะกรรมการเครือข่ายฯ ได้เป็นอย่างดี และสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของการทำงานของเครือข่ายฯ มากที่สุดนั้นคือการทำงานที่ประชาชนในชุมชนยอมรับ และให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางเครือข่ายฯ จัดขึ้นเป็นอย่างดี เมื่อความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายฯ กับประชาชนในชุมชนมีการพัฒนาไปในทางที่ดีและยั่งยืนมากขึ้นเป้าหมายของเครือข่ายฯ ที่ต้องการจะเห็นพื้นที่ตำบลหนองหอยและพื้นที่ใกล้เคียงเป็นพื้นที่สีขาวปราศจากยาเสพติด ก็สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์

การดำเนินงานของเครือข่ายฯ ที่ใช้ระยะเวลาเริ่มต้นการทำงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 ในพื้นที่ตำบลหนองหอยได้ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะปัญหาการแพร่ระบาดในพื้นที่ชุมชนต่างๆ ที่อยู่ในพื้นที่ดำเนินงานของเครือข่ายฯ การสร้างกระบวนการต่างๆ ของเครือข่ายฯ สามารถเข้าถึงตัวปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงตัวผู้เสพและตัวผู้ค้าที่อาศัยอยู่ในแต่ละชุมชนภายในพื้นที่ตำบลหนองหอยหรือการเข้าถึงสภาพปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่แท้จริงของการเกิดสภาพปัญหาในพื้นที่ไม่เฉพาะปัญหายาเสพติดเพียงอย่างเดียว กระบวนการการทำงานของเครือข่ายฯ ที่เกิดขึ้นยังเข้าถึงปัญหาอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่อีกด้วยและที่สำคัญคือการเปิดโอกาสและการสร้างช่องทางหรือเวทีให้แก่ประชาชนในการสะท้อนปัญหาออกมานจนสามารถพัฒนาการทำงานจนนำไปสู่ความสำเร็จที่จะทำให้การทำงานของเครือข่ายฯ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป็นไปตามแผนงานยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ คือ

สถิติการแสดงถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดและอัตราการค้ายาเสพติด(ยาบ้า)ในพื้นที่ตำบลหนองหอย ตามรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลจำนวนผู้ค้าที่พบในพื้นที่ดำเนินงานของเครือข่ายฯ ตั้งแต่ปี 2550 – 2556

ปี พ.ศ.	2550 - 2552	2552 - 2554	2554 - 2556	รวม/คน
เพศชาย	7	10	4	21
เพศหญิง	4	9	6	19
รวม	11	19	10	40

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลช่วงอายุของผู้ค้าในพื้นที่ดำเนินงานของเครือข่ายฯ ตั้งแต่ปี 2550 - 2556

อายุ	เพศ		รวมจำนวน/คน	ร้อยละ
	ชาย	หญิง		
15-25 ปี	4	2	6	13.16
26-40 ปี	16	12	28	71.05
41-56 ปี	1	5	6	15.79
รวม	21	19	40	100.00

สถานการณ์ด้านผู้ค้าในพื้นที่สามารถพบข้อมูลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดว่าในช่วงปี พ.ศ.2550 – 2556 พบตัวผู้ค้าที่ปรากฏอยู่ในพื้นที่รวมทั้งหมด 40 คน โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ.2552 – 2554 พบผู้ค้าเป็นเป็นเพศหญิงและเพศชายอยู่ในพื้นที่รวมกันถึง 19 คน เนื่องจากสถานการณ์ที่มีความรุนแรงในการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่เข้ามาตามแนวชายแดนในช่วงเวลาดังกล่าวประกอบกับการกดดันของเจ้าหน้าที่ในการสกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติดจากแนวชายแดนทำให้ผู้เสพยาที่อยู่ในพื้นที่มีความต้องการยาเสพติดเพิ่มมากขึ้นและปริมาณของผู้ค้าก็เพิ่มมากขึ้นพร้อมกัน

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลแสดงถึงอัตราการค้ายาเสพติด (ยาบ้า) ในพื้นที่

อัตราการค้า	เพศ		รวมจำนวน/คน	ร้อยละ
	ชาย	หญิง		
10-20 เม็ด	14	15	29	76.1
21-50 เม็ด	4	1	5	7.89
51-80 เม็ด	2	2	4	10.53
81-100 เม็ด	1	1	2	5.26
รวม	21	19	40	100.00

ข้อมูลแสดงถึงอัตราการค้ายาเสพติด (ยาบ้า) ในพื้นที่ตำบลหนองหอย ในแต่ละครั้ง มีการค้าเฉลี่ยตั้งแต่ 10 เม็ดจนถึง 100 เม็ดต่อครั้ง โดยปริมาณที่พบว่ามีการค้าแพร่หลายมากที่สุด ในพื้นที่คือจำนวนครั้งละ 10 – 20 เม็ด ซึ่งเป็นผู้ค้ารายย่อยพบเป็นเพศชายและเพศหญิงรวม จำนวน 29 คน และที่เหลือเป็นกลุ่มผู้ค้ารายกลางซึ่งจะทำการค้าในแต่ละครั้งตั้งแต่ 21 เม็ด จนถึง 100 เม็ดขึ้นไปของผู้ค้าที่พบทั้งหมด 40 คนในพื้นที่

ตารางที่ 4.5 ผลการดำเนินการของเครือข่ายที่จัดการกับผู้ค้าในพื้นที่ตั้งแต่ปี 2550 – 2556

ผลการดำเนินงาน	2550 - 2552	2552 - 2554	2554 - 2556	รวม/คน
ผู้ค้าที่ออกจากพื้นที่ การ ดำเนินงานของเครือข่าย	7	7	6	20
หยุดพฤติกรรมการค้าและ การเสพ ทำงานแล้วไม่ กลับไปใช้ยาเสพติดอีก	2	7	2	11
ถูกจับ ติดคุก	2	5	2	9
รวม	11	19	10	40

ภายหลังการดำเนินงานตามโครงการที่เครือข่ายฯ ได้จัดขึ้นในแต่ละพื้นที่นั้นพบตัวผู้ค้า รวมทั้งหมด 40 ราย เมื่อมีกระบวนการตามแผนที่เครือข่ายฯ ในพื้นที่สามารถทำให้กลุ่มผู้ค้า จำนวน 31 ราย ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีแนวโน้มจะสร้างปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดออกจาก พื้นที่การทำงานของเครือข่ายได้ และกลุ่มคนที่สามารถหยุดพฤติกรรมการค้าและค้ายาเสพติด (ยาบ้า) ได้อย่างเด็ดขาดซึ่งส่วนที่เหลืออีก 9 รายนั้น ได้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมดำเนินคดี ตามกฎหมายและได้มีการตัดสินคดีเป็นที่สิ้นสุดแล้ว ซึ่ง 9 ราย ส่วนใหญ่กลุ่มผู้ค้ารายย่อยที่ปรากฏ อยู่ในพื้นที่จะมีอาชีพรับจ้างทั่วไปไม่มีงานหลักเป็นประจำปัจจุบันไม่ปรากฏว่ามีผู้ค้าอยู่ในพื้นที่ การดำเนินงานและเครือข่ายฯ กับประชาชนในชุมชนได้ร่วมกันวางมาตรการทำการเฝ้าระวังปัญหา เพื่อไม่ให้กลุ่มคนเหล่านี้หวนกลับเข้าไปสู่วงจรของกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดอีก

สถิติการแสดงถึงข้อมูลการแพร่ระบาดของผู้เสพยาเสพติด(ยาบ้า)ในพื้นที่ตำบล หนองหอย พบรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.6 ข้อมูลจำนวนผู้เสพที่พบในพื้นที่การดำเนินงานของเครือข่ายฯตั้งแต่ปี 2550 – 2556

ปี พ.ศ.	2550 - 2552	2552 - 2554	2554 - 2556	รวม/คน
เพศชาย	11	18	8	37
เพศหญิง	2	3	1	6
รวม	13	21	9	43

สถานการณ์ด้านผู้เสพในพื้นที่พบข้อมูลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดว่าในช่วงปี พ.ศ.2550 – 2556 พบตัวผู้เสพที่ปรากฏอยู่ในพื้นที่รวมทั้งหมด 43 คน โดยเฉพาะในห้วงปี พ.ศ.2552 – 2554 พบผู้เสพเป็นเพศหญิงและเพศชายอยู่ในพื้นที่รวมกันถึง 21 คน เนื่องจากสถานการณ์ที่มีความรุนแรงในการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่เข้ามาตามแนวชายแดนในห้วงเวลาดังกล่าวประกอบกับการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนไม่สามารถจัดการให้เป็นไปตามแผนนโยบายที่รัฐบาลได้กำหนดไว้ และประชาชนยังขาดความร่วมมือในการจัดการปัญหาเสพติดที่เกิดขึ้นส่งผลให้สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่มีความรุนแรงมากขึ้นส่งผลทำให้ผู้เสพที่อยู่ในพื้นที่มีความต้องการยาเสพติดเพิ่มมากขึ้นและปริมาณของผู้ค้าก็เพิ่มมากขึ้นพร้อมกัน

ตารางที่ 4.7 ข้อมูลแสดงจำนวนช่วงอายุของผู้เสพยาเสพติดในพื้นที่ดำเนินงานของเครือข่ายฯ

อายุ	เพศ/จำนวนผู้เสพ		รวมจำนวน/คน	ร้อยละ
	ชาย	หญิง		
15-25 ปี	28	4	32	74.42
26-40 ปี	6	2	8	18.60
41-56 ปี	3	0	3	6.98
รวม	37	6	43	100.00

ตารางที่ 4.8 ข้อมูลแสดงถึงสาเหตุของการเสพยาเสพติด (ยาบ้า) ในพื้นที่

สาเหตุการเสพ	เพศ/จำนวนผู้เสพ		รวมจำนวน/คน	ร้อยละ
	ชาย	หญิง		
ถูกเพื่อนชักชวน	16	3	19	44.19
เข้าใจว่าช่วยให้มีแรง	12	3	15	34.88
เสพแล้วคลายเครียด	5	0	5	11.63
เสพเพื่อเข้าสังคม	3	0	3	6.98
ถูกหลอกให้เสพ	1	0	1	2.32
รวม	37	6	43	100.00

สถานการณ์ด้านผู้เสพที่พบในพื้นที่พบว่า มีอายุเฉลี่ยตั้งแต่ 15 ปีจนถึง 40 ปี ซึ่งส่วนมากจะเป็นช่วงอายุของกลุ่มผู้ใช้แรงงาน/รับจ้างรายวัน และอีกส่วนหนึ่งพบว่าเป็นกลุ่มนักเรียน นักศึกษา กว่า 90 เปอร์เซ็นต์ โดยสาเหตุที่เสพยาเสพติดนั้นส่วนมากถูกเพื่อนชักชวนและสาเหตุรองลงมาคือการเชื่อว่าเสพแล้วจะสามารถเพิ่มพลังกำลังในการทำงานได้จำนวนที่มากขึ้นและจำนวนเวลาที่นานขึ้นกว่าปกติ

ตารางที่ 4.9 ผลการดำเนินการของเครือข่ายที่จัดการกับผู้เสพในพื้นที่ตั้งแต่ปี 2550 – 2556

การดำเนินงาน	2550 - 2552	2552 - 2554	2554 - 2556	รวม/คน
เข้ารับการรักษา และฟื้นฟูร่างกาย	4	7	3	14
การเข้าร่วมกิจกรรม ต่างๆของเครือข่าย เพื่อปรับเจตคติ	9	13	5	27
พัฒนาตนเองเพื่อเป็น แกนนำในชุมชน	-	1	1	2
รวม	13	21	9	43

ปริมาณผู้เสพในพื้นที่จากการสำรวจของเครือข่ายพบว่าในพื้นที่การดำเนินงานปัจจุบัน มีผู้เสพ รวม 43 ราย ซึ่งส่วนมากพบเป็นเพศชายโดยช่วงอายุที่มีพฤติกรรมการเสพยาเสพติดมากที่สุด คือช่วงอายุตั้งแต่ 15 – 25 ปี เป็นกลุ่มวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในพื้นที่สาเหตุหรือปัจจัยหลักที่ทำให้

กลุ่มคนเหล่านี้มีพฤติกรรมกระเสพ คือพฤติกรรมเปลี่ยนแบบจากเพื่อนที่เสพติดยาถูกเพื่อชักชวนเพื่อเข้าร่วมกลุ่ม ปัญหาดังกล่าวเป็นการยากที่จะทำการสำรวจถึงปริมาณการลดลงหรือเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้เสพในพื้นที่ เนื่องจากผู้เสพที่เป็นกลุ่มเยาวชนหรือวัยรุ่นมีจำนวนมากประกอบกับครอบครัวไม่ให้ความร่วมมือในการสำรวจทำให้จำนวนของผู้เสพที่จะมาใช้เปรียบเทียบในแต่ละปีนั้นไม่สามารถวัดได้อย่างแน่นอนเพราะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอยู่ในพื้นที่อยู่ตลอดเวลาภายใต้ปัจจัยต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชน ส่วนผู้เสพที่สามารถระบุตัวได้ และให้ความร่วมมือในการดำเนินงานของเครือข่ายฯตามข้อมูลที่ปรากฏนั้น เครือข่ายฯได้รวบรวมข้อมูลเพื่อส่งต่อไปให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อผลักดันผู้เสพที่ถือว่าเป็นผู้ป่วยเหล่านั้นเข้าสู่กระบวนการขั้นตอนของการบำบัดฟื้นฟูตามวิธีการที่ถูกส่งต่อไป จึงเห็นได้ว่าจำนวนของผู้เสพในพื้นที่ที่มีปริมาณที่ลดลงเนื่องจากกลุ่มคนเหล่านั้น ได้รับแรงกดดันจากผลของกระบวนการบำบัดฟื้นฟูเพราะกลัวถูกนำตัวเข้าไปสถานบำบัด และผลจากการเสริมสร้างกิจกรรมของเครือข่ายฯ ที่ดำเนินการในพื้นที่อย่างต่อเนื่องช่วยให้การสร้างกระแสการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในพื้นที่ได้ดีมากขึ้น แต่ด้วยสาเหตุสำคัญของการลดจำนวนผู้เสพในพื้นที่ที่เกิดผลสำเร็จได้นั้นอีกมุมหนึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการเฝ้าระวังปัญหาและการเอาใจใส่ในพื้นที่ชุมชนภายใต้ การขับเคลื่อนของเครือข่ายฯและแกนนำในพื้นที่ที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ที่พบผู้ค้าและผู้เสพ โดยพบข้อมูลผู้ค้าผู้เสพในพื้นที่ตำบลหนองหอยจากการสำรวจสามารถแบ่งออกเป็น 2 ชุมชนดังนี้

1. ชุมชนหนองหอย

- ข้อมูลการสุ่มสำรวจผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่ชุมชนหนองหอย พบว่าเป็นเพศหญิงส่วนมากปัจจุบันถูกจับดำเนินคดีแล้วจากการสุ่มสำรวจหญิงอายุ 28 ปี ประกอบอาชีพเป็นพนักงานเสิร์ฟในร้านอาหารที่อยู่ในพื้นที่ตำบลหนองหอย วิธีการค้าจะเป็นการจำหน่ายแบบรายย่อยประเภทยาเสพติดที่จำหน่าย คือยาบ้า ปริมาณการจำหน่ายในแต่ละครั้ง จำนวน 100 เม็ด สาเหตุที่เลือกจำหน่ายคือต้องการหาเงินใช้ในประจำวัน

- ข้อมูลการสุ่มสำรวจของผู้เสพยาเสพติดในพื้นที่ชุมชนหนองหอย พบว่าเป็นเพศชายส่วนมากปัจจุบันเลิกเสพยาเสพติดแล้วโดยวิธีการสมัครใจเข้ารับการบำบัดสาเหตุของการเสพคือ เสพตามคำชักชวนของเพื่อนเสพเพื่อให้มีแรงทำงานในเวลากลางคืน ปริมาณการเสพในแต่ละครั้ง ประมาณ 3 เม็ดต่อครั้ง ซึ่งผู้เสพส่วนมากในพื้นที่จะมีอายุตั้งแต่ 15 – 40 ปี และกลุ่มเสี่ยงที่พบมากจะเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน

2. ชุมชนใจแก้ว

- ข้อมูลการสำรวจผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่ชุมชนใจแก้ว พบว่าเป็นเพศชาย ส่วนมากปัจจุบันถูกจับดำเนินคดีแล้วจากการสำรวจพบว่าเป็นชายอายุระหว่าง 27 - 35 ปี ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปอยู่ในพื้นที่ตำบลหนองหอย วิธีการค้ายาเสพติดจะเป็นการจำหน่ายแบบ รายย่อยประเภทยาเสพติดที่จำหน่าย คือยาบ้า ปริมาณการจำหน่ายในแต่ละครั้ง จำนวน 100 เม็ด สาเหตุที่เลือกจำหน่ายคือต้องการหาเงินใช้ในชีวิตประจำวัน และนำไปเลี้ยงดูครอบครัวที่มีฐานะยากจน

- ข้อมูลการสำรวจของผู้เสพยาเสพติดในพื้นที่ชุมชนใจแก้ว พบว่าเป็นเพศชาย ทั้งหมดส่วนมาก ปัจจุบันกลุ่มผู้เสพเหล่านั้นบางส่วนสามารถเลิกเสพยาเสพติดได้อย่างถาวร บางส่วนหลบหนีออกจากพื้นที่ที่ไม่สามารถทราบได้ว่าอาศัยอยู่ที่ใด และบางส่วนถูกจับดำเนินคดี เลิกเสพยาเสพติดแล้วโดยเข้ารับการรักษาในสถานบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดที่อยู่ในพื้นที่จังหวัด เชียงใหม่ สาเหตุของการเสพ คือ เสพตามคำชักชวนของเพื่อนเสพเพื่อให้มีแรงทำงานในเวลา กลางคืน ปริมาณการเสพในแต่ละครั้ง ประมาณ 3 - 5 เม็ดต่อครั้ง ซึ่งผู้เสพส่วนมากในพื้นที่จะมีอายุ ตั้งแต่ 15 - 25 ปี และกลุ่มเสี่ยงที่พบมากจะเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน

ปัจจุบันชุมชนหนองหอยได้ให้ความสนใจและมองเห็นความสำคัญในการป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพยาเสพติด โดยความต้องการและมุมมองของประชาชนในพื้นที่นั้นเห็นให้ชุมชนของตนเองหลุดพ้นจากสถานการณ์ปัญหาเสพยาเสพติดที่มีแนวโน้มความรุนแรงที่มากขึ้น โดยมีแกนนำและ ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ทำให้เกิดความร่วมมือของชุมชนเป็นอย่างดีและเชื่อมั่นในตัวแกนนำที่กล้า ทำงานว่าจะสามารถนำพาชุมชนให้ผ่านพ้นอุปสรรคเหล่านั้นไปได้ แต่ในบางพื้นที่หรือชุมชนที่มี แกนนำที่มีอุปสรรคในความคิดของตัวเองไม่กล้าที่จะทำงานในด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด และ แกนนำที่อยู่ในแต่ละพื้นที่นั้นส่วนมากจะมีหน้าที่ความรับผิดชอบหลายอย่าง (สวมหมวกหลายใบ) เช่น เป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้าน กองทุนพัฒนาสตรี กรรมการหมู่บ้าน เป็นต้น จึงส่งผลทำให้ ชุมชนเหล่านั้นไม่สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่และเกิดความอ่อนแอไม่สามารถพึ่งพาตนเอง ได้เมื่อเครือข่ายฯให้การหนุนเสริมเข้าไปในพื้นที่ส่งผลทำให้กระบวนการ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชุมชน เหล่านั้นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรอันเนื่องมาจากความพร้อมในการให้ความร่วมมือของแกนนำ ในชุมชนนั่นเอง ส่งผลการทำงานล่าช้าและไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของเครือข่ายฯ การขาดการ หนุนเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ไม่ได้ให้การสนับสนุนเครือข่ายฯที่ทำงานในพื้นที่ที่เกิด ปัญหอย่างต่อเนื่องส่งผลทำให้กระบวนการทำงานของเครือข่ายฯ ในแต่ละชุมชนนั้นไม่ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และการขับเคลื่อนของเครือข่ายฯเกิดปัญหาการให้ความร่วมมือจากชุมชน อย่างจริงตั้งแต่การดำเนินงานของเครือข่ายฯในปี 2557 (ปัจจุบัน) เครือข่ายฯ ได้จัดกิจกรรมภายใต้ กรอบยุทธศาสตร์ในพื้นที่จนสามารถจัดการปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดทั้งผู้ค้าและผู้เสพที่

อยู่ในพื้นที่ได้อย่างสมบูรณ์จนทำให้ปริมาณผู้ค้าที่เข้ามาลักลอบจำหน่ายยาเสพติดและผู้เสพที่มีอยู่ในพื้นที่หมดไปอย่างสิ้นเชิง แต่อย่างไรก็ตามภายใต้สภาพแวดล้อมของชุมชนที่ยังคงมีความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหาเสพติดอยู่ชุมชนได้เพิ่มมาตรการการเฝ้าระวังสถานการณ์อย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับกับปัญหาที่จะเข้ามาในพื้นที่การดำเนินงานและปัญหาทั่วไปที่มาพร้อมกับสภาพแวดล้อมของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved